

IZVEDBA I OBLIKOVANJE KONSTRUKCIJA 2

Prof. dr. sc. Damir Varevac

Zaštitni slojevi

Definicija:

Zaštitni sloj je udaljenost od vanjskog ruba armature do najbliže vanjske plohe betona, uključujući spone i površinsku armaturu.

Najmanja debljina zaštitnog sloja osigurava:

- siguran prijenos sila prionjivošću
- zaštitu čelika od korozije
- neodlamanje betona
- požarnu otpornost.

Zaštitni slojevi

Najmanja debljina zaštitnog sloja stoga se određuje iz tri uvjeta:

1. zahtjev za prijanjanje

2. zahtjev za zaštitu armature

3. protupožarni zahtjevi

EN 1992-1-1

EN 1992-1-2

Zaštitni slojevi

Nazivna debljina zaštitnog sloja:

$$C_{\text{nom}} = C_{\text{min}} + \Delta C_{\text{dev}}$$

C_{min} minimalna debljina zaštitnog sloja

ΔC_{dev} dodatak zbog odstupanja

Zaštitni slojevi

$c_{\min}$ minimalna debljina zaštitnog sloja određuje se ovako:

$$c_{\min} = \max (c_{\min,b}; c_{\min,dur} + \Delta c_{dur,\gamma} - \Delta c_{dur,st} - \Delta c_{dur,add}; 10 \text{ mm})$$

$c_{\min,b}$ najmanji zaštitni sloj zbog prionljivosti

$c_{\min,dur}$ najmanji zaštitni sloj zbog uvjeta okoliša

$\Delta c_{dur,\gamma}$ dodatni zaštitni sloj zbog sigurnosti

$\Delta c_{dur,st}$ smanjenje zaštitnog sloja za nehrđajući čelik

$\Delta c_{dur,add}$ smanjenje zaštitnog sloja zbog dodatne zaštite

Zaštitni slojevi

$c_{\min,b}$ najmanji zaštitni sloj zbog prionjivosti: osigurava se siguran prijenos naprezanja s betona na armaturu i omogućuje kvalitetno zbijanje betona.

Ovisi o promjeru šipki armature:

Najmanji zaštitni sloj obzirom na prionjivost	
Raspored šipki armature	$c_{\min,b}^*$
pojedinačne	promjer šipke
u snopu	istovrijedni promjer ϕ_n
* Ako je najveće zrno agregata veće od 32 mm, $c_{\min,b}$ treba povećati za 5 mm.	

Zaštitni slojevi

$C_{\min, \text{dur}}$ najmanji zaštitni sloj zbog uvjeta okoliša: ovisi o uvjetima okoliša i razredu konstrukcije.

Razred konstrukcije određuje se prema referentnom razredu S4 koji predstavlja konstrukcije proračunskog vijeka 50 godina.

Zaštitni slojevi

$c_{\min, \text{dur}}$ obzirom na određeni razred konstrukcije:

Uvjeti okoliša za određivanje $c_{\min, \text{dur}}$ [mm]							
Razred konstrukcije	Razred izloženosti						
	X0	XC1	XC2/XC3	XC4	XD1/XS 1	XD2/XS 2	XD3/XS 3
S1	10	10	10	15	20	25	30
S2	10	10	15	20	25	30	35
S3	10	10	20	25	30	35	40
S4	10	15	25	30	35	40	45
S5	15	20	30	35	40	45	50
S6	20	25	35	40	45	50	55

Zaštitni slojevi

$\Delta c_{dur,\gamma}$ dodatni zaštitni sloj zbog sigurnosti

$\Delta c_{dur,st}$ smanjenje zaštitnog sloja za nehrđajući čelik

$\Delta c_{dur,add}$ smanjenje zaštitnog sloja zbog dodatne zaštite

Ove su vrijednosti tzv. “nacionalno određivi parametri” i svaka ih zemlja zasebno određuje. Preporuka norme EN 1992-1-1 je da se ne smanjuje zaštitni sloj, odnosno da je njihova vrijednost 0.

Zaštitni slojevi

Dodatne odredbe:

-ako se beton lijeva uz postojeći očvršli betonski element, koji se upotrebljava kao oplata, debljina zaštitnog sloja smije se uzeti samo iz uvjeta prionjivosti pod uvjetom da vrijedi: razred betona je najmanje C25/30; izloženost površine betona vanjskim uvjetima okoliša je manje od 28 dana; površina postojećeg betona je ogrubljena.

Zaštitni slojevi

Δc_{dev} dodatak zbog odstupanja tijekom izvedbe mora se dodati minimalnom zaštitnom sloju.

Ovo je također “nacionalno odredivi parametar”, a norma preporučuje vrijednost:

$$\Delta c_{dev} = 10 \text{ mm}$$

U određenim slučajevima Δc_{dev} se smije smanjiti:

-ako se u izradi primjenjuje sustav osiguranja kvalitete i mjerenje zaštitnog sloja tada se Δc_{dev} smije smanjiti ovako:

$$10 \text{ mm} \geq \Delta c_{dev} \geq 5 \text{ mm}$$

-ako se upotrebljavaju uređaji za precizno mjerenje i odbacivanje loših elemenata tada se Δc_{dev} smije smanjiti ovako:

$$10 \text{ mm} \geq \Delta c_{dev} \geq 0 \text{ mm}$$

Zaštitni slojevi

Ukoliko se element betonira na neravnoj podlozi, zaštitnom sloju treba dodati apsolutnu vrijednost najveće neravnine, ali ne manje od:

- 40 mm ako je podloga poravnata zemlja
- 75 mm ako je podloga neravna i neobrađena površina zemlje

Zaštitni slojevi

Primjer 1.

element: armirano betonska greda

položaj: unutrašnjost stambene zgrade

razred betona: C 25/30

armatura – glavna uzdužna: $5\phi 20$

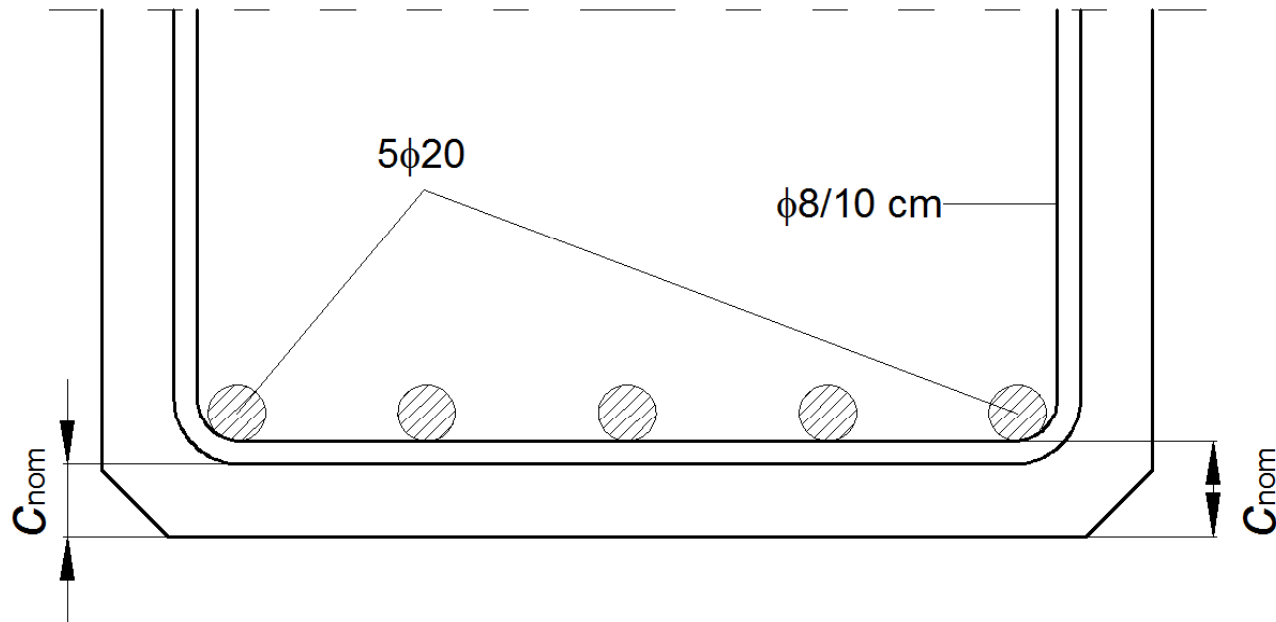
spone: $\phi 8/10$ cm

najveće zrno agregata: $d_g = 20$ mm

proračunski vijek: 50 godina

nema podataka o kontroli kvalitete

Zaštitni slojevi

Zaštitni slojevi

$$c_{\text{nom}} = c_{\text{min}} + \Delta c_{\text{dev}}$$

$$c_{\text{min}} = \max (c_{\text{min,b}}; c_{\text{min,dur}} + \Delta c_{\text{dur,\gamma}} - \Delta c_{\text{dur,st}} - \Delta c_{\text{dur,add}}; 10 \text{ mm})$$

Potrebno je izračunati zaštitni sloj i za spone i za glavnu uzdužnu armaturu. Mjerodavna će biti veća vrijednost.

Zaštitni slojevi

a) zaštitni sloj za spone

Najmanji zaštitni sloj obzirom na prionjivost	
Raspored šipki armature	$c_{\min,b}^*$
pojedinačne	promjer šipke
u snopu	istovrijedni promjer ϕ_n
* Ako je najveće zrno agregata veće od 32 mm, $c_{\min,b}$ treba povećati za 5 mm.	

$$c_{\min,b} = 8 \text{ mm}$$

Oznaka razreda	Opis okoliša	Primjer
1. Nema rizika od korozije		
X0	-beton bez armature, nema smrzavanja ili kemijskog djelovanja -beton s armaturom u vrlo suhom okolišu	elementi unutar građevina s vrlo niskom vlažnosti zraka
2. Korozija prouzročena karbonatizacijom		
XC1	suhi ili stalno vlažni okoliš	elementi unutar građevina s niskom vlažnosti; beton stalno u vodi
XC2	vlažni, rijetko suhi	elementi dugotrajno izloženi vodi; temelji
XC3	umjereno vlažni	elementi unutar građevina s niskom ili umjerenom vlažnosti; vanjski elementi zaštićeni od kiše
XC4	izmjenično vlažni i suhi	elementi u dodiru s vodom, ali ne dugotrajno
3. Korozija prouzročena kloridima, ali ne iz mora		
XD1	umjereno vlažni	elementi izloženi kloridima iz zraka
XD2	vlažni, rijetko suhi	elementi izloženi otpadnim industrijskim vodama; plivališta
XD3	izmjenično vlažni i suhi	dijelovi mostova izloženi prskanju kloridima; kolnici; parkirališta
4. Korozija prouzročena kloridima iz mora		
XS1	elementi izloženi solima iz zraka, ali ne u izravnom dodiru s morskom vodom	konstrukcije blizu mora ili na obali
XS2	stalna uronjenost u more	elementi ispod razine mora
XS3	područja plime i oseke i područje zapljuskivanja	elementi naizmjenično uronjeni i na zraku
5. Korozija prouzročena smrzavanjem i odmrzavanjem sa soli ili bez nje		
XF1	umjerena zasićenost vodom bez soli	vertikalne površine betona izložene kiši i smrzavanju
XF2	umjerena zasićenost vodom sa soli	vertikalne cestovne konstrukcije izložene smrzavanju i solima za odmrzavanje iz zraka
XF3	visoka zasićenost vodom bez soli	horizontalne površine betona izložene kiši i smrzavanju
XF4	visoka zasićenost vodom sa soli	kolničke ploče; površine izložene prskanju solima i smrzavanju; područja izložena vlaženju iz mora i smrzavanju
6. Kemijska djelovanja		
XA1	blago kemijski agresivan	
XA2	umjereno kemijski agresivan	
XA3	jako kemijski agresivan	

Zaštitni slojevi

Za vrijednost $c_{\min, \text{dur}}$ prvo se mora odrediti razred konstrukcije.

Položaju elementa (unutrašnjost stambene zgrade) odgovara razred okoliša X1.

Potom se određuje razred konstrukcije i potrebni zaštitni sloj $c_{\min, \text{dur}}$. Za dani proračunski vijek (50 godina) početni razred konstrukcije je S4.

Zaštitni slojevi

Razred konstrukcije							
Kriterij	Razred izloženosti						
	X0	XC1	XC2/XC3	XC4	XD1	XD2/XS1	XD2/XS2/XS3
proračunski vijek 100 god.	povećati razred za 2	~~povećati razred za 2~~	povećati razred za 2	povećati razred za 2	povećati razred za 2	povećati razred za 2	povećati razred za 2
razred čvrstoće	≥ C30/37 smanjiti razred za 1	~~≥ C30/37 smanjiti razred za 1~~	≥ C35/45 smanjiti razred za 1	≥ C40/50 smanjiti razred za 1	≥ C40/50 smanjiti razred za 1	≥ C40/50 smanjiti razred za 1	≥ C45/55 smanjiti razred za 1
pločasti elementi	smanjiti razred za 1	~~smanjiti razred za 1~~	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1
posebna kontrola kvalitete betona	smanjiti razred za 1	~~smanjiti razred za 1~~	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1

Zaštitni slojevi

Ostaje osnovni razred konstrukcije S4.

Pomoću ovog podatka konačno određujemo $c_{\min, \text{dur}}$:

Uvjeti okoliša za određivanje $c_{\min, \text{dur}}$ [mm]							
Razred konstrukcije	Razred izloženosti						
	X0	XC1	XC2/XC3	XC4	XD1/XS 1	XD2/XS 2	XD3/XS 3
S1	10	10	10	15	20	25	30
S2	10	10	15	20	25	30	35
S3	10	10	20	25	30	35	40
S4	10	15	25	30	35	40	45
S5	15	20	30	35	40	45	50
S6	20	25	35	40	45	50	55

Zaštitni slojevi

$$c_{\min, \text{dur}} = 15 \text{ mm}$$

$$c_{\min, \text{b}} = 8 \text{ mm}$$

$$\Delta c_{\text{dur}, \gamma} = 0$$

$$\Delta c_{\text{dur}, \text{st}} = 0$$

$$\Delta c_{\text{dur}, \text{add}} = 0$$

$$c_{\min} = \max (c_{\min, \text{b}}; c_{\min, \text{dur}} + \Delta c_{\text{dur}, \gamma} - \Delta c_{\text{dur}, \text{st}} - \Delta c_{\text{dur}, \text{add}}; 10 \text{ mm})$$

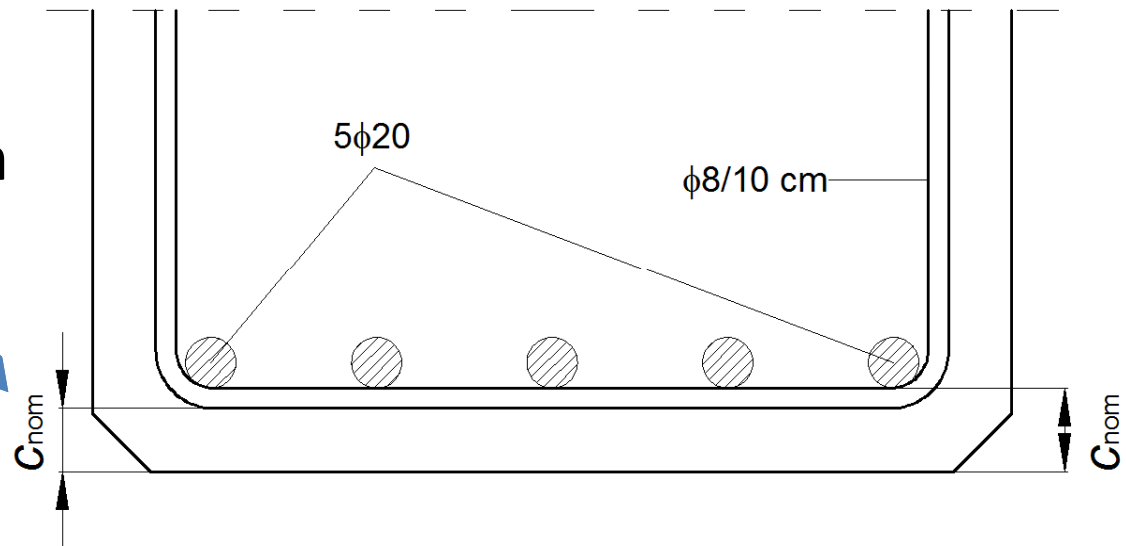
$$c_{\min} = \max (8; 15 + 0 - 0 - 0; 10) = 15 \text{ mm}$$

Zaštitni slojevi

$$c_{\text{nom}} = c_{\text{min}} + \Delta c_{\text{dev}}$$

$$\Delta c_{\text{dev}} = 10 \text{ mm}$$

$$c_{\text{nom}} = 15 + 10 = 25 \text{ mm}$$

Zaštitni slojevi

b) zaštitni sloj za glavnu uzdužnu armaturu

Najmanji zaštitni sloj obzirom na prionjivost	
Raspored šipki armature	$c_{\min,b}^*$
pojedinačne	promjer šipke
u snopu	istovrijedni promjer ϕ_n
* Ako je najveće zrno agregata veće od 32 mm, $c_{\min,b}$ treba povećati za 5 mm.	

$$c_{\min,b} = 20 \text{ mm}$$

Zaštitni slojevi

Ostaje osnovni razred konstrukcije S4.

Pomoću ovog podatka konačno određujemo $c_{\min, \text{dur}}$:

Uvjeti okoliša za određivanje $c_{\min, \text{dur}}$ [mm]

Razred konstrukcije	Razred izloženosti						
	X0	XC1	XC2/XC3	XC4	XD1/XS 1	XD2/XS 2	XD3/XS 3
S1	10	10	10	15	20	25	30
S2	10	10	15	20	25	30	35
S3	10	10	20	25	30	35	40
S4	10	15	25	30	35	40	45
S5	15	20	30	35	40	45	50
S6	20	25	35	40	45	50	55

Zaštitni slojevi

$$c_{\min, \text{dur}} = 15 \text{ mm}$$

$$c_{\min, \text{b}} = 20 \text{ mm}$$

$$\Delta c_{\text{dur}, \gamma} = 0$$

$$\Delta c_{\text{dur}, \text{st}} = 0$$

$$\Delta c_{\text{dur}, \text{add}} = 0$$

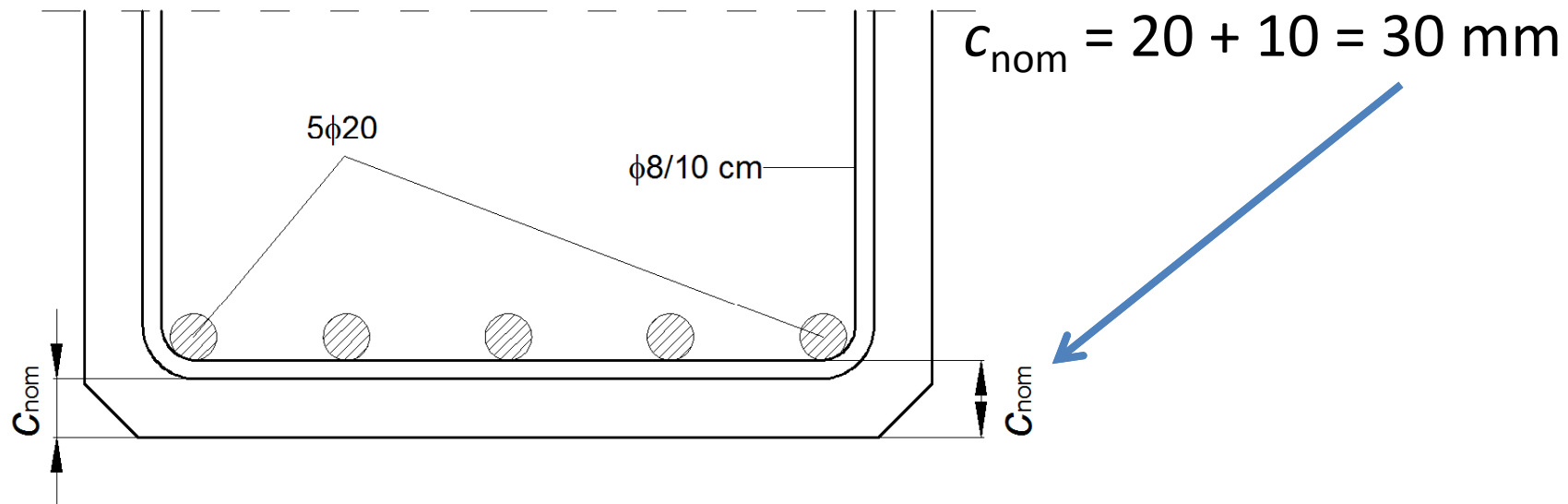
$$c_{\min} = \max (c_{\min, \text{b}}; c_{\min, \text{dur}} + \Delta c_{\text{dur}, \gamma} - \Delta c_{\text{dur}, \text{st}} - \Delta c_{\text{dur}, \text{add}}; 10 \text{ mm})$$

$$c_{\min} = \max (8; 20 + 0 - 0 - 0; 10) = 20 \text{ mm}$$

Zaštitni slojevi

$$c_{\text{nom}} = c_{\text{min}} + \Delta c_{\text{dev}}$$

$$\Delta c_{\text{dev}} = 10 \text{ mm}$$

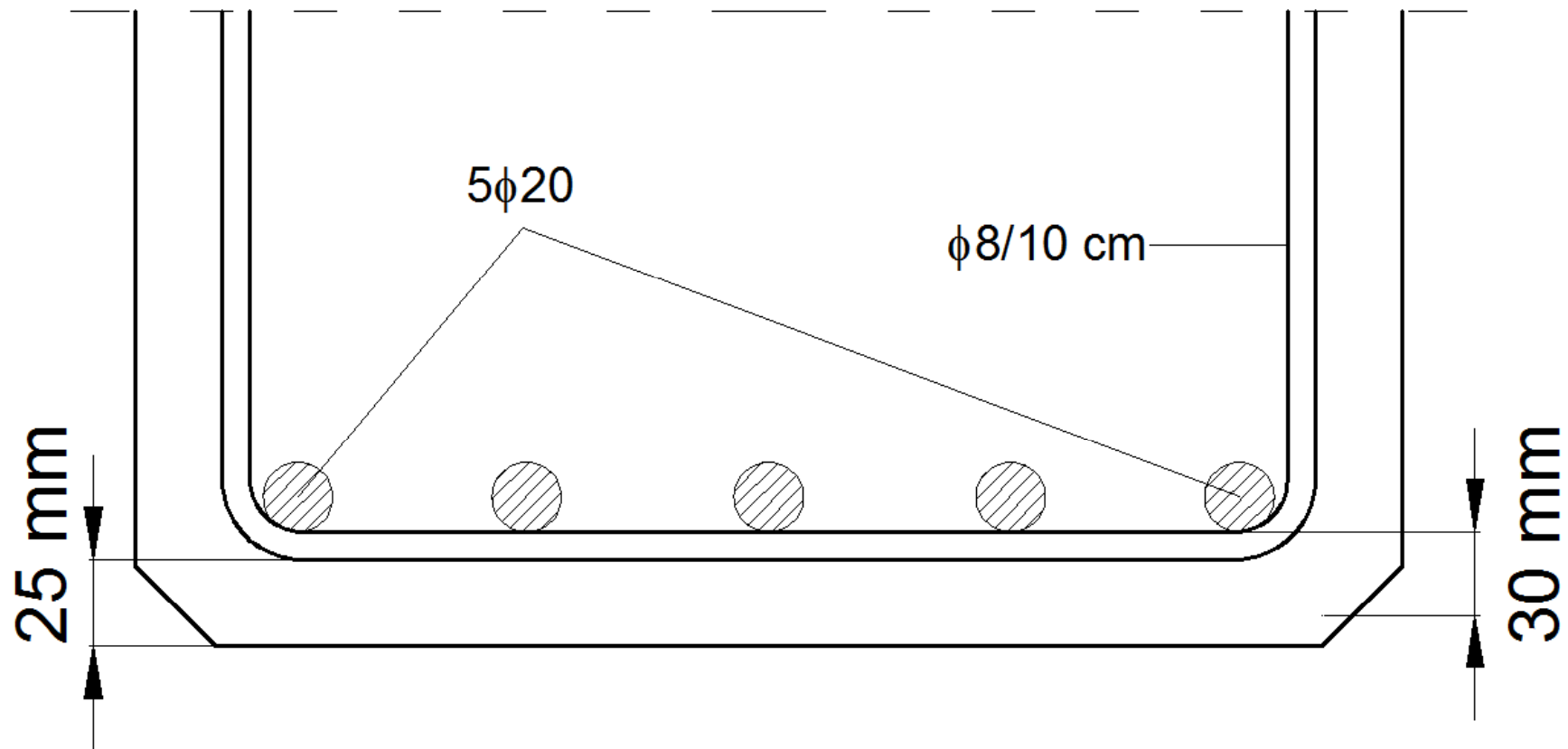
Zaštitni slojevi

Zaštitni sloj za spone: $c_{\text{nom}} = 25 \text{ mm}$

Zaštitni sloj gl. armature: $c_{\text{nom}} = 30 \text{ mm}$

Pobjednik je:

Zaštitni slojevi

Zaštitni slojevi

Zaštitni sloj za spone: $c_{\text{nom}} = 25 \text{ mm}$

Zaštitni sloj gl. armature: $c_{\text{nom}} = 30 \text{ mm}$

Pobjednik je: zaštitni sloj za spone.

Zaštitni slojevi

Primjer 2.

element: armirano betonska ploča

položaj: ravni krov

razred betona: C 30/37

armatura – gornja zona: glavna uzdužna: $\phi 12/12$ cm

razdjelna: $\phi 10/15$ cm

donja zona: glavna uzdužna: $\phi 14/12$ cm

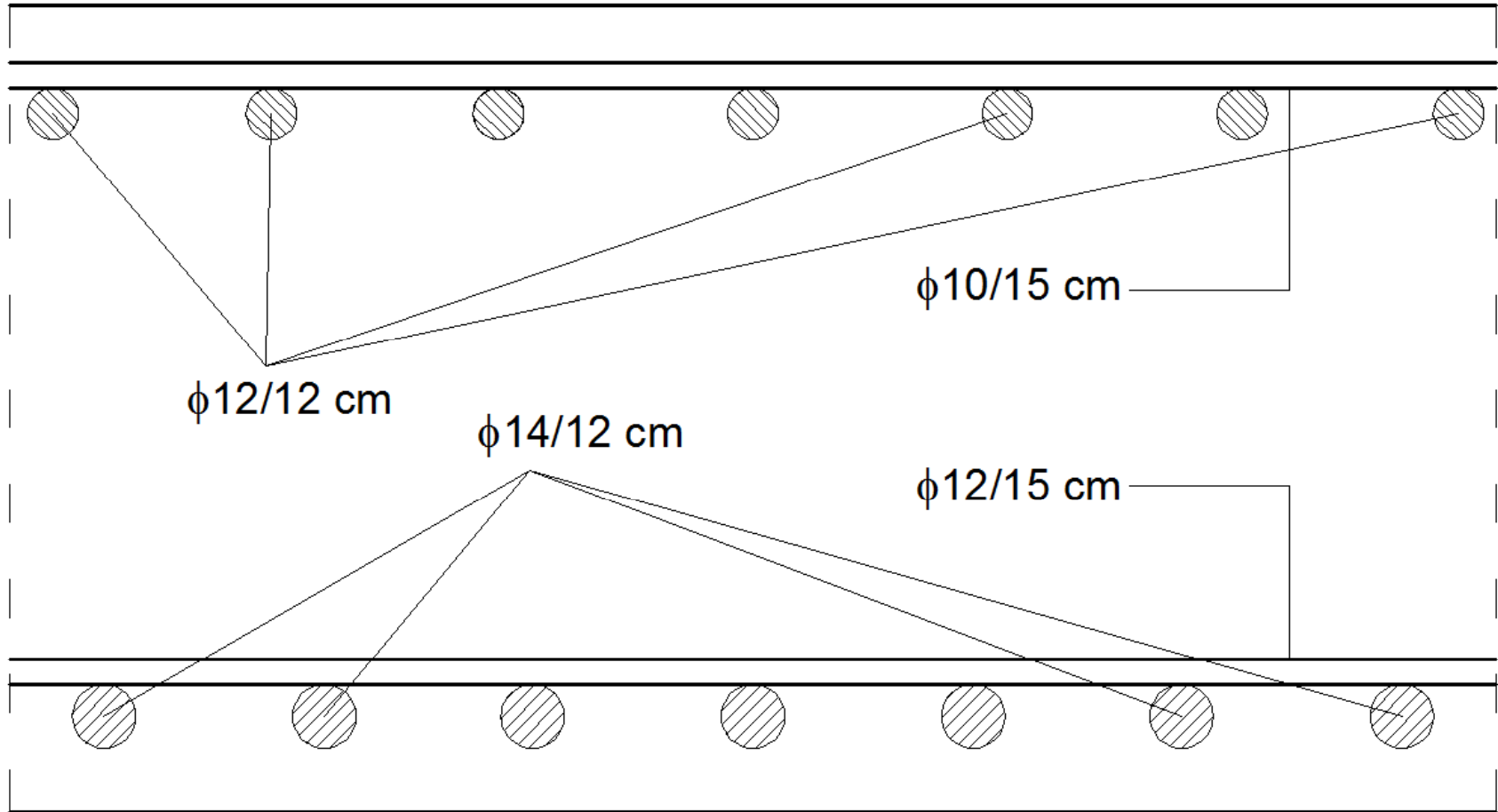
razdjelna: $\phi 12/15$ cm

najveće zrno agregata: $d_g = 20$ mm

proračunski vijek: 50 godina

nema podataka o kontroli kvalitete

Zaštitni slojevi

Zaštitni slojevi

$$c_{\text{nom}} = c_{\text{min}} + \Delta c_{\text{dev}}$$

$$c_{\text{min}} = \max (c_{\text{min,b}}; c_{\text{min,dur}} + \Delta c_{\text{dur,\gamma}} - \Delta c_{\text{dur,st}} - \Delta c_{\text{dur,add}}; 10 \text{ mm})$$

Potrebno je izračunati zaštitni sloj za glavnu uzdužnu i razdjelnu armaturu. Mjerodavna će biti veća vrijednost.

Zaštitni slojevi

a) određivanje $c_{\min,b}$

Najmanji zaštitni sloj obzirom na prionjivost	
Raspored šipki armature	$c_{\min,b}^*$
pojedinačne	promjer šipke
u snopu	istovrijedni promjer ϕ_n
* Ako je najveće zrno agregata veće od 32 mm, $c_{\min,b}$ treba povećati za 5 mm.	

[mm]		Donja zona	Gornja zona
Glavna uzdužna	$c_{\min,b}$	14	12
Razdjelna	$c_{\min,b}$	12	10

Zaštitni slojevi

b) određivanje $c_{\min, \text{dur}}$

Oznaka razreda	Opis okoliša	Primjer
1. Nema rizika od korozije		
X0	-beton bez armature, nema smrzavanja ili kemijskog djelovanja -beton s armaturom u vrlo suhom okolišu	elementi unutar građevina s vrlo niskom vlažnosti zraka
2. Korozija prouzročena karbonatizacijom		
XC1	suhi ili stalno vlažni okoliš	elementi unutar građevina s niskom vlažnosti; beton stalno u vodi
XC2	vlažni, rijetko suhi	elementi dugotrajno izloženi vodi; temelji
XC3	umjereno vlažni	elementi unutar građevina s niskom ili umjerenom vlažnosti; vanjski elementi zaštićeni od kiše
XC4	izmjenično vlažni i suhi	elementi u dodiru s vodom, ali ne dugotrajno
3. Korozija prouzročena kloridima, ali ne iz mora		
XD1	umjereno vlažni	elementi izloženi kloridima iz zraka
XD2	vlažni, rijetko suhi	elementi izloženi otpadnim industrijskim vodama; plivališta
XD3	izmjenično vlažni i suhi	dijelovi mostova izloženi prskanju kloridima; kolnici; parkirališta
4. Korozija prouzročena kloridima iz mora		
XS1	elementi izloženi solima iz zraka, ali ne u izravnom dodiru s morskom vodom	konstrukcije blizu mora ili na obali
XS2	stalna uronjenost u more	elementi ispod razine mora
XS3	područja plime i oseke i područje zapljuskivanja	elementi naizmjenično uronjeni i na zraku
5. Korozija prouzročena smrzavanjem i odmrzavanjem sa soli ili bez nje		
XF1	umjerena zasićenost vodom bez soli	vertikalne površine betona izložene kiši i smrzavanju
XF2	umjerena zasićenost vodom sa soli	vertikalne cestovne konstrukcije izložene smrzavanju i solima za odmrzavanje iz zraka
XF3	visoka zasićenost vodom bez soli	horizontalne površine betona izložene kiši i smrzavanju
XF4	visoka zasićenost vodom sa soli	kolničke ploče; površine izložene prskanju solima i smrzavanju; područja izložena vlaženju iz mora i smrzavanju
6. Kemijska djelovanja		
XA1	blago kemijski agresivan	
XA2	umjereno kemijski agresivan	
XA3	jako kemijski agresivan	

donja zona

gornja zona

Zaštitni slojevi

Razred konstrukcije							
Kriterij	Razred izloženosti						
	X0	XC1	XC2/XC3	XC4	XD1	XD2/XS1	XD3/XS2/XS3
proračunski vijek 100 god.	povećati razred za 2	~~povećati razred za 2~~	~~povećati razred za 2~~	povećati razred za 2	povećati razred za 2	povećati razred za 2	povećati razred za 2
razred čvrstoće	≥ C30/37 smanjiti razred za 1	~~≥ C30/37 smanjiti razred za 1~~	~~≥ C35/45 smanjiti razred za 1~~	≥ C40/50 smanjiti razred za 1	≥ C40/50 smanjiti razred za 1	≥ C40/50 smanjiti razred za 1	≥ C45/55 smanjiti razred za 1
pločasti elementi	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1
posebna kontrola kvalitete betona	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	~~smanjiti razred za 1~~	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1	smanjiti razred za 1

donja zona

gornja zona

Zaštitni slojevi

Ostaje osnovni razred konstrukcije S4.

Pomoću ovog podatka konačno određujemo $c_{\min, \text{dur}}$:

Uvjeti okoliša za određivanje $c_{\min, \text{dur}}$ [mm]							
Razred konstrukcije	Razred izloženosti						
	X0	XC1	XC2/XC3	XC4	XD1/XS 1	XD2/XS 2	XD3/XS 3
S1	10	10	10	15	20	25	30
S2	10	10	15	20	25	30	35
S3	10	10	20	25	30	35	40
S4	10	15	25	30	35	40	45
S5	15	20	30	35	40	45	50
S6	20	25	35	40	45	50	55

donja zona gornja zona

Zaštitni slojevi

[mm]		Gornja zona	Donja zona
Glavna uzdužna	$c_{\min,b}$	14	12
Razdjelna	$c_{\min,b}$	12	10

[mm]		Gornja zona	Donja zona
Glavna uzdužna	$c_{\min,dur}$	20	10
Razdjelna	$c_{\min,dur}$	20	10

[mm]		Gornja zona	Donja zona
Glavna uzdužna	Δc_{dev}	10	10
Razdjelna	Δc_{dev}	10	10

$$c_{nom} = c_{min} + \Delta c_{dev}$$

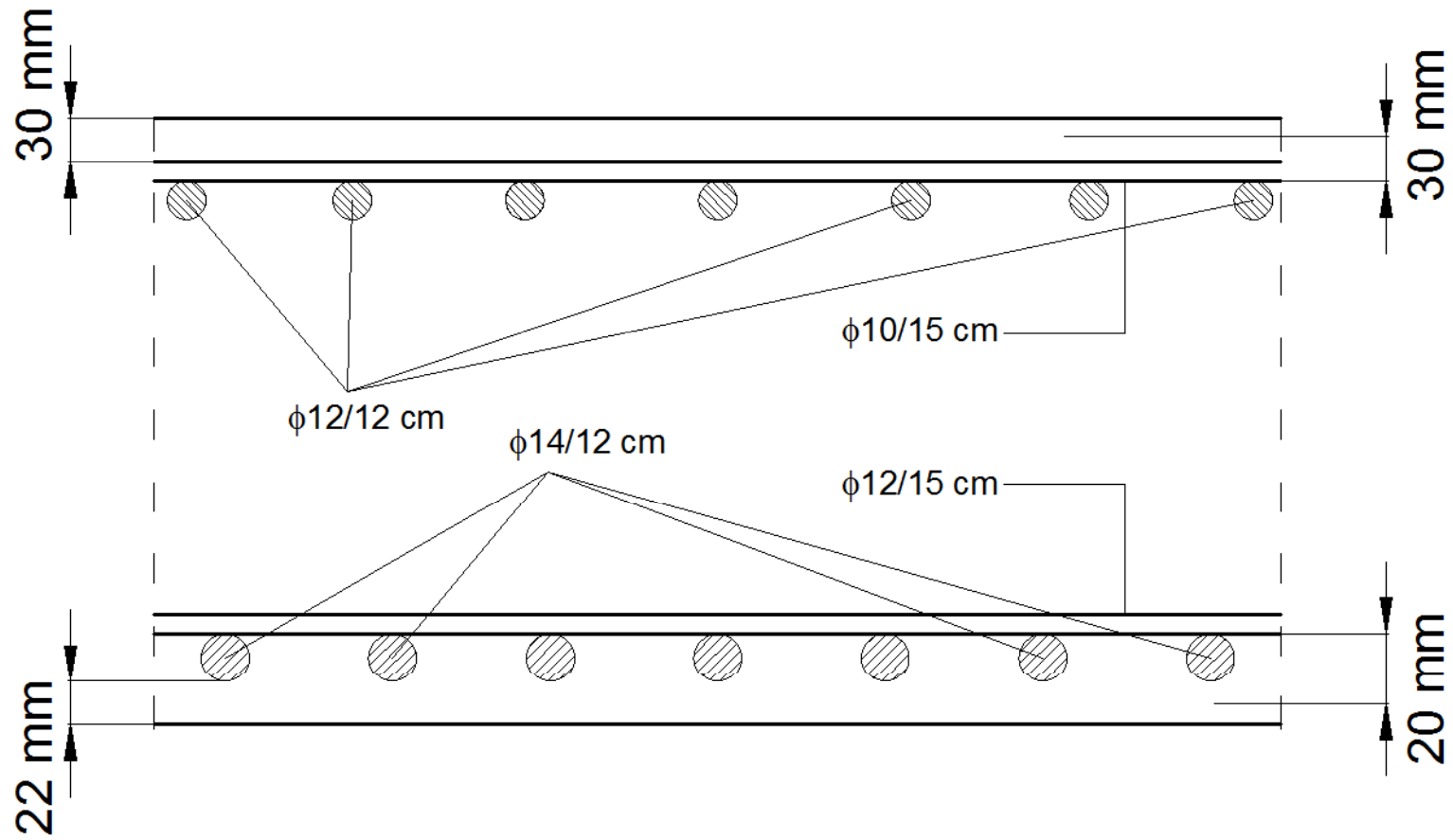
$$c_{min} = \max (c_{\min,b}; c_{\min,dur} + \Delta c_{dur,\gamma} - \Delta c_{dur,st} - \Delta c_{dur,add}; 10 \text{ mm})$$

Zaštitni slojevi

Gornja zona:	glavna armatura	$c_{\text{nom}} = 30 \text{ mm}$
	razdjelna armatura	$c_{\text{nom}} = 30 \text{ mm}$
Donja zona:	glavna armatura	$c_{\text{nom}} = 22 \text{ mm}$
	razdjelna armatura	$c_{\text{nom}} = 20 \text{ mm}$

Zaštitni slojevi

Zaštitni slojevi

Primjer 3.

element: armirano betonska ploča

položaj: rasponski sklop spregnutog mosta

razred betona: C 40/50

armatura – gornja zona: glavna uzdužna: $\phi 16/10$ cm

razdjelna: $\phi 14/15$ cm

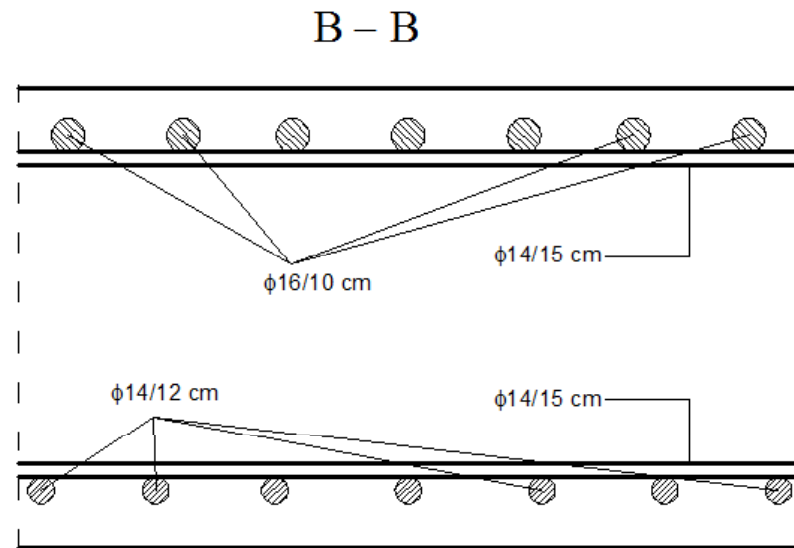
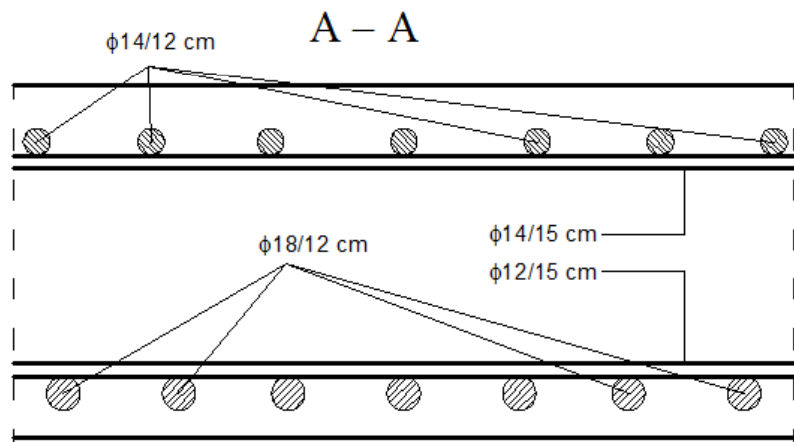
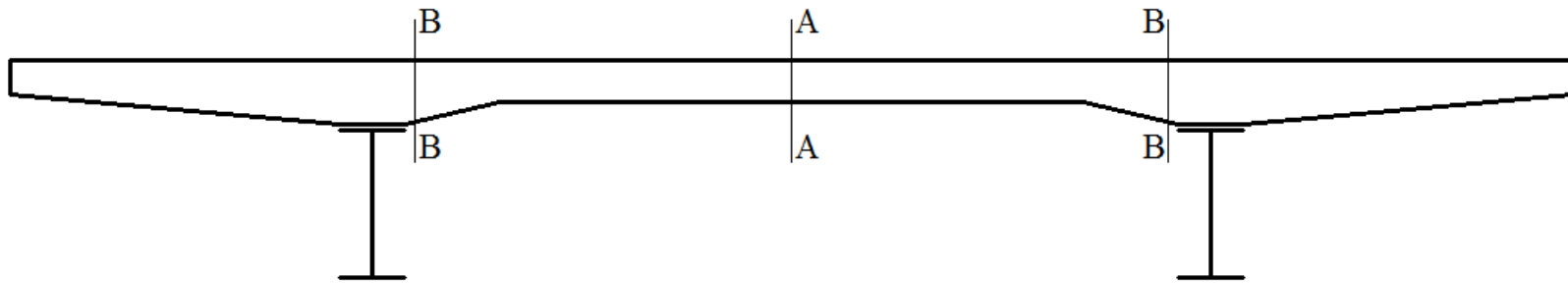
donja zona: glavna uzdužna: $\phi 18/12$ cm

razdjelna: $\phi 12/15$ cm

najveće zrno agregata: $d_g = 20$ mm

proračunski vijek: 100 godina

posebna kontrola kvalitete

Zaštitni slojevi

Primjer 4.

element: armirano betonska greda

položaj: bazenski kompleks

razred betona: C 25/30

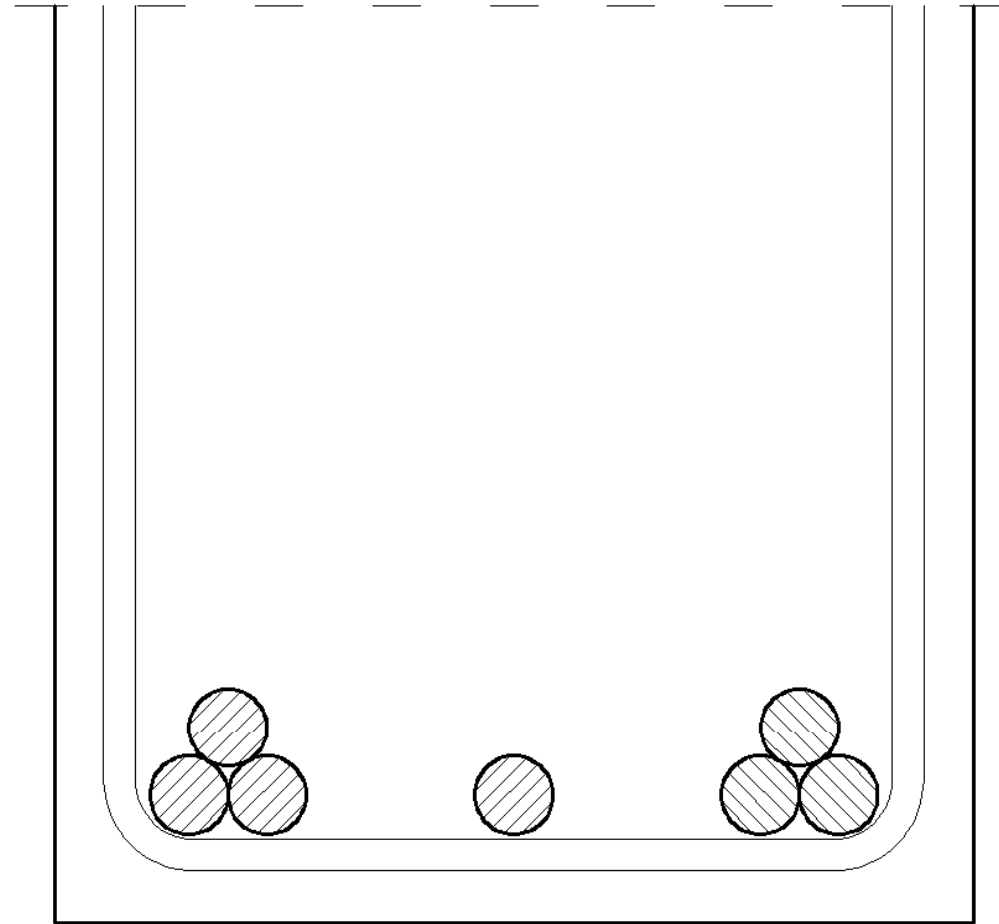
armatura :   glavna uzdužna $7\phi 16$
                      spone $\phi 12/12$

najveće zrno agregata: $d_g = 20$ mm

proračunski vijek: 50 godina

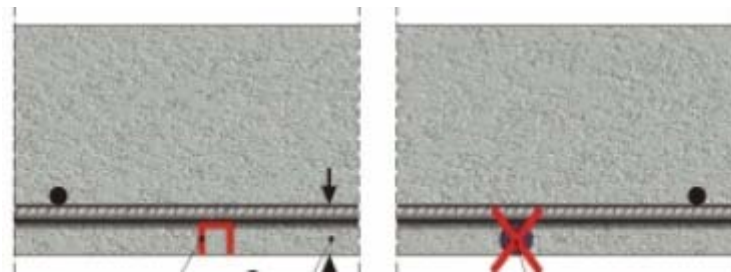
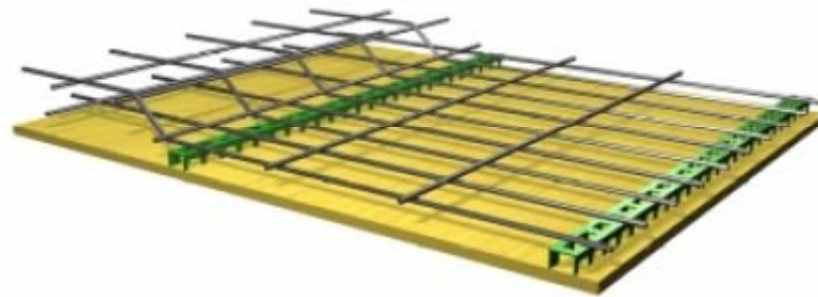
bez posebne kontrola kvalitete

Zaštitni slojevi

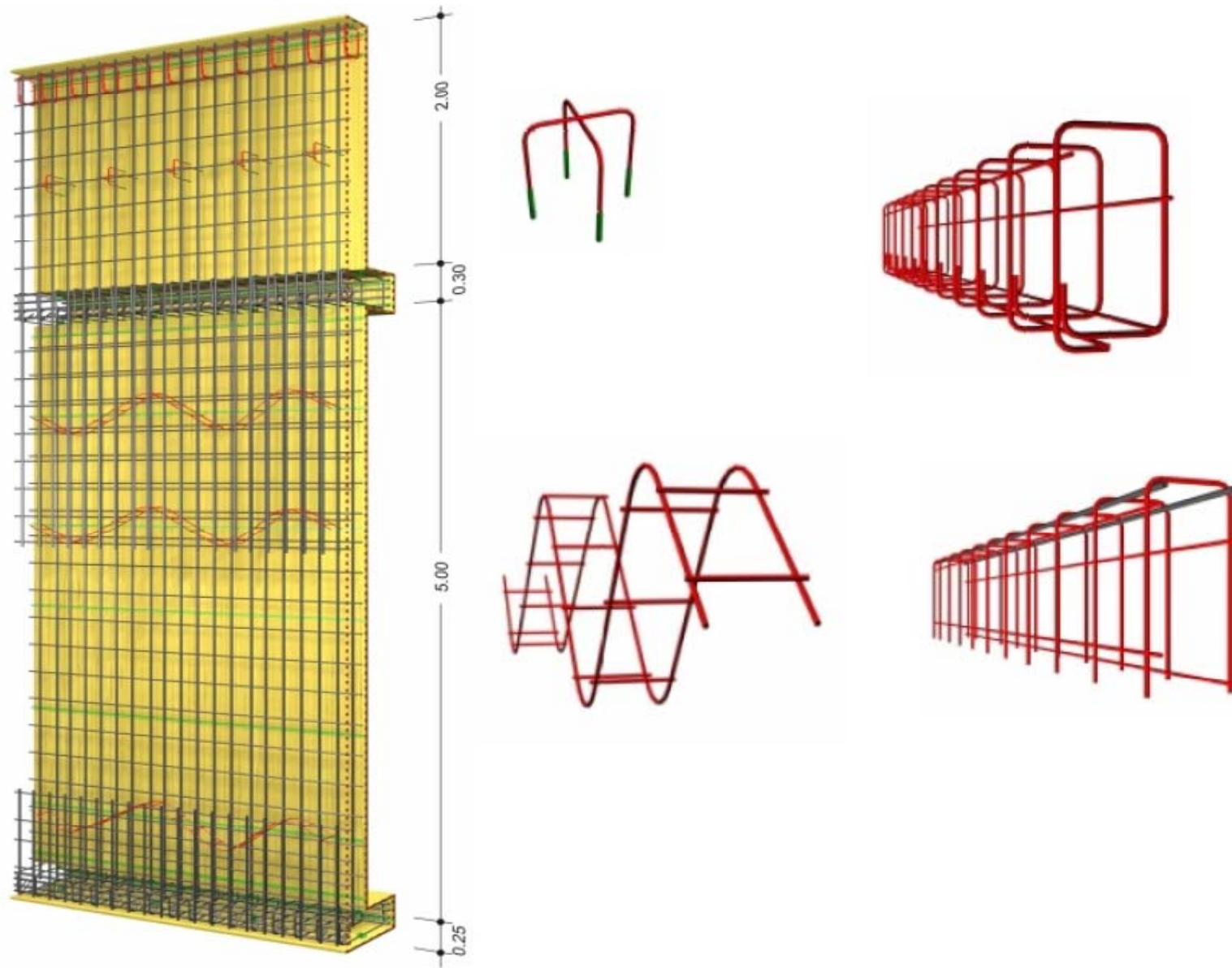

Zaštitni slojevi

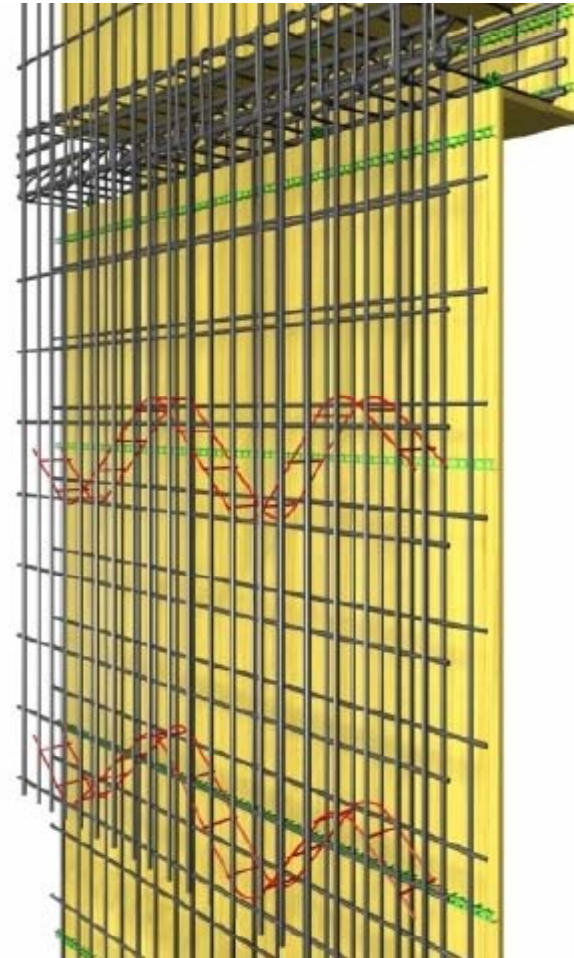
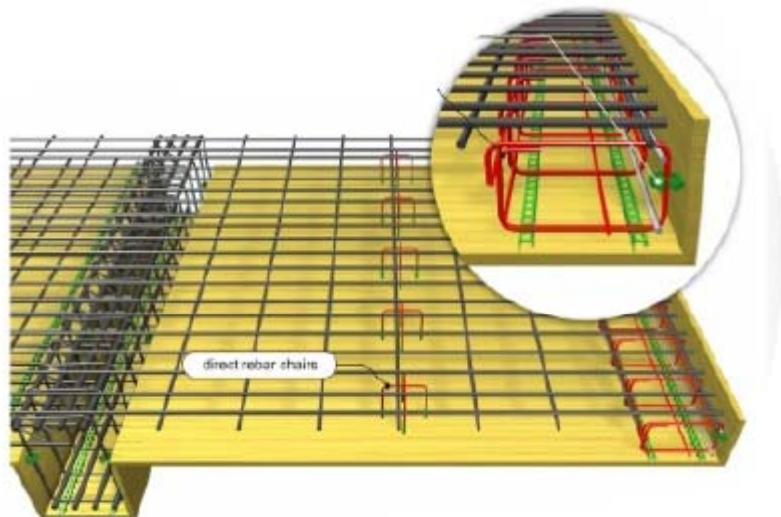
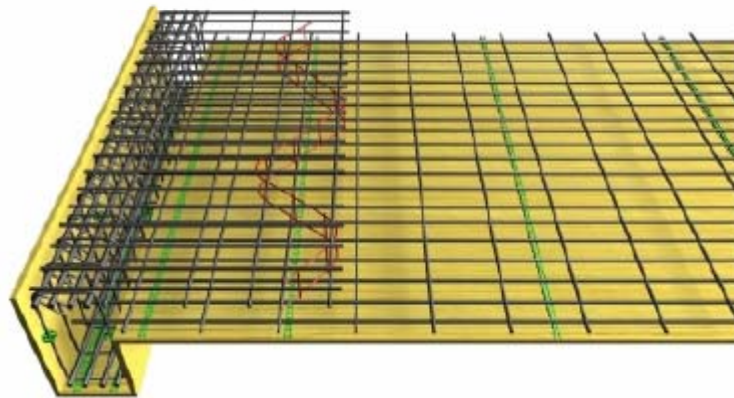
Zaštitni sloj pri izvedbi mora se osigurati *distancerima*.

Zaštitni slojevi

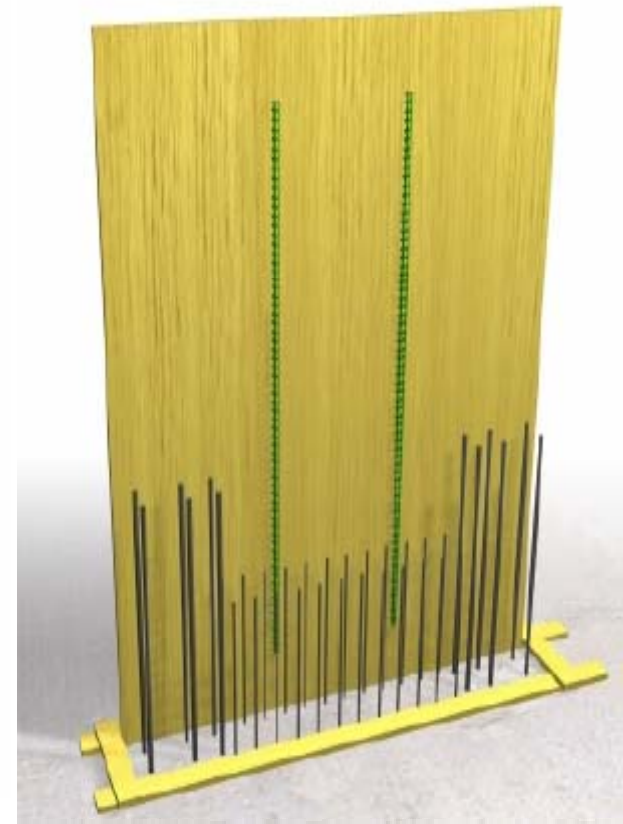
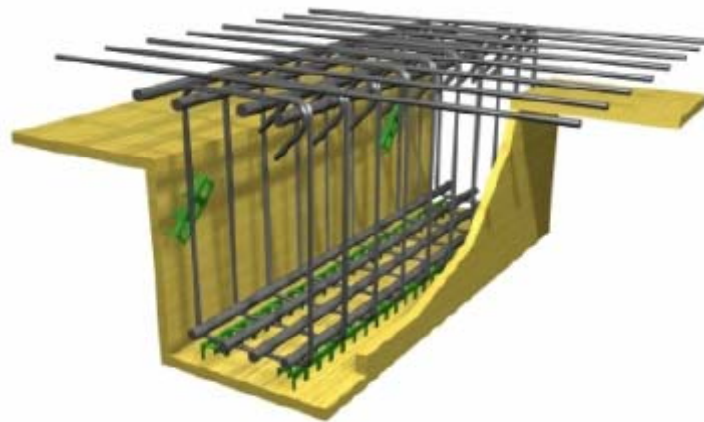

Zaštitni slojevi

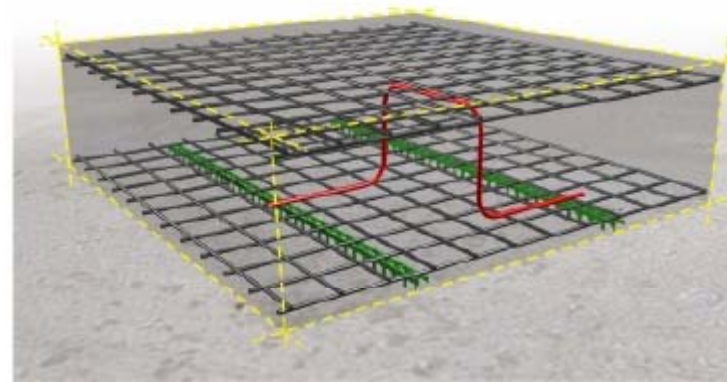
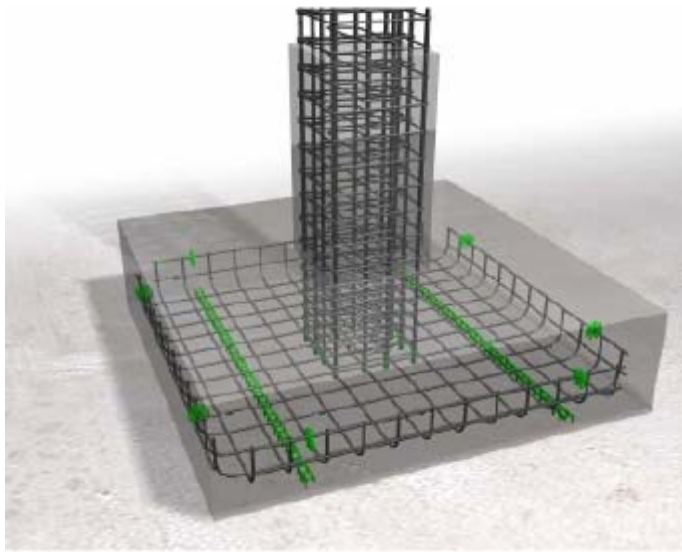

Zaštitni slojevi

Zaštitni slojevi

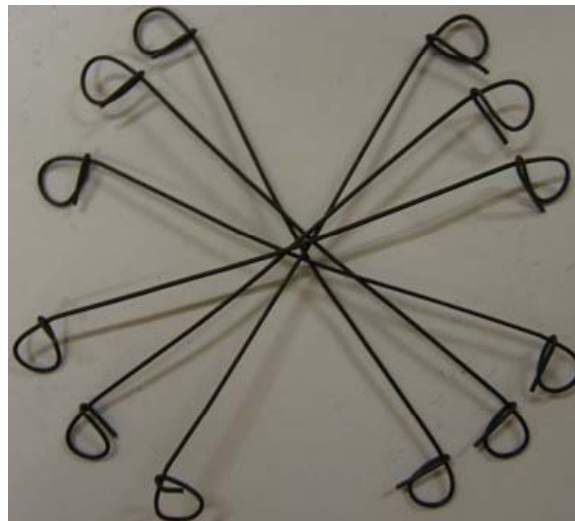
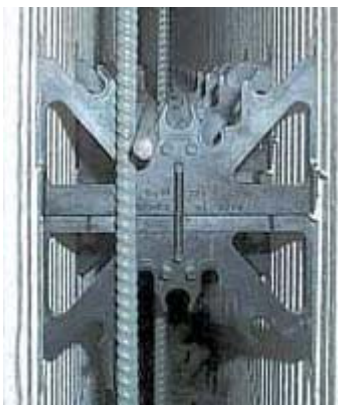

Izvor: A. Konstandinitis – Earthquake resistant buildings from reinforced concrete Vol. A

Zaštitni slojevi

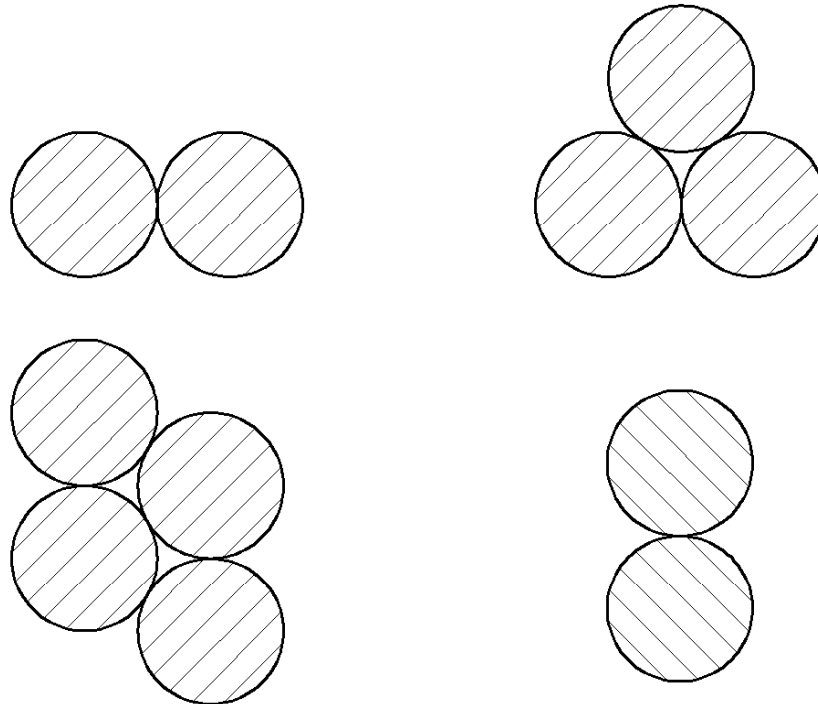

Raspored i razmaci šipki

Pri armiranju presjeka smiju se upotrebljavati *snopovi* šipki. Sva pravila koja vrijede za pojedinačne šipke vrijede i za snopove.

Raspored i razmaci šipki

Sve šipke u snopu moraju biti iste vrste i kvalitete.

Smiju se upotrebljavati šipke različitih promjera ako njihovi omjeri polumjera ne prelaze 1,7.

U proračunima se sa snopom šipki postupa kao s jednom *zamjenskom* šipkom koja ima težište u težištu snopa i promjer ϕ_n .

Raspored i razmaci šipki

Zamjenski promjer ϕ_n :

$$\phi_n = \phi \sqrt{n_b} \leq 55 \text{ mm}$$

gdje je:

n_b broj šipki u snopu:

$n_b \leq 4$ za vertikalne šipke u tlaku i za preklope

$n_b \leq 3$ u svim drugim slučajevima

NAPOMENA: Dvije šipke postavljene u snop jedna iznad druge, pri **povoljnim uvjetima prianjanja**, ne smatraju se snopom.

Raspored i razmaci šipki

Prianjanje betona i armature je osnovni preduvjet spregnutog djelovanja i mora se osigurati da ne dođe do sloma zbog gubitka veze između njih.

Proračunska vrijednost granične prionjivosti:

$$f_{bd} = 2,25 \eta_1 \eta_2 f_{cdt}$$

η_1 koeficijent koji ovisi o kvaliteti uvjeta prionjivosti i položaju šipke za vrijeme betoniranja

η_2 koeficijent koji ovisi o promjeru šipke

$$\eta_2 = 1,0 \text{ za } \phi \leq 32 \text{ mm}$$

$$\eta_2 = (132 - \phi)/100 \text{ za } \phi > 32 \text{ mm}$$

Raspored i razmaci šipki

$\eta_1 = 1,0$ za dobre uvjete prionjivosti

$\eta_1 = 0,7$ u ostalim slučajevima i kada se gradi kliznom oplatom

Uvjeti prionjivosti ovise o ploštini armature, dimenzijama elementa i položaju i nagibu šipke za vrijeme betoniranja.

Dobri uvjeti:

-šipke koje su za vrijeme betoniranja nagnute od 45° do 90° u odnosu na vertikalu

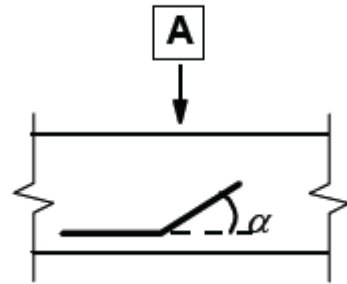
-šipke koje su za vrijeme betoniranja nagnute od 0° do 45° u odnosu na vertikalu ako se:

-ugrađuju u elemente debljine do 250 mm mjereno u smjeru betoniranja

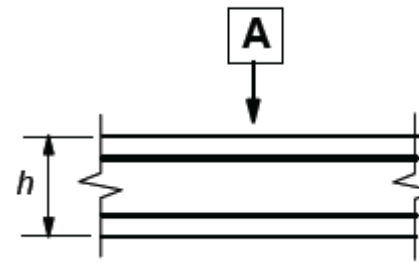
-ugrađuju u elemente deblje od 250 mm mjereno u smjeru betoniranja a nalaze se najmanje $h/2$ ispod gornje plohe, odnosno najmanje 300 mm za elemente visine veće od 600 mm

-šipke u štapnim elementima koji se betoniraju u ležećem položaju i vibriraju, a nijedna dimenzija presjeka nije veća od 500 mm.

Raspored i razmaci šipki

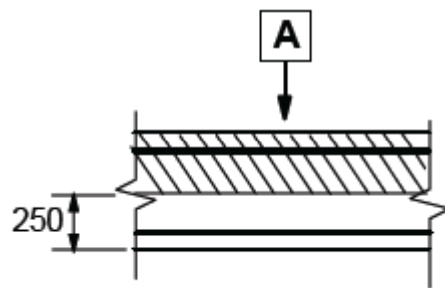

a) $45^\circ \leq \alpha \leq 90^\circ$

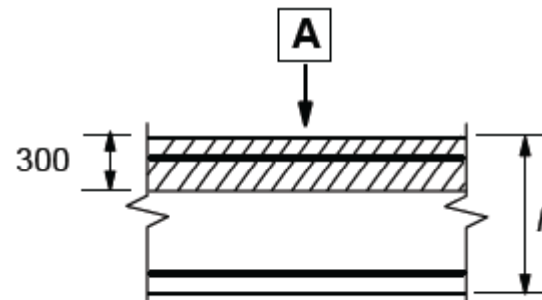

b) $h \leq 250 \text{ mm}$

A -> smjer betoniranja

c) $h > 250 \text{ mm}$

d) $h > 600 \text{ mm}$

a) i b) – dobri uvjeti prijanjanja

c) i d) – loši uvjeti u šrafiranom području.

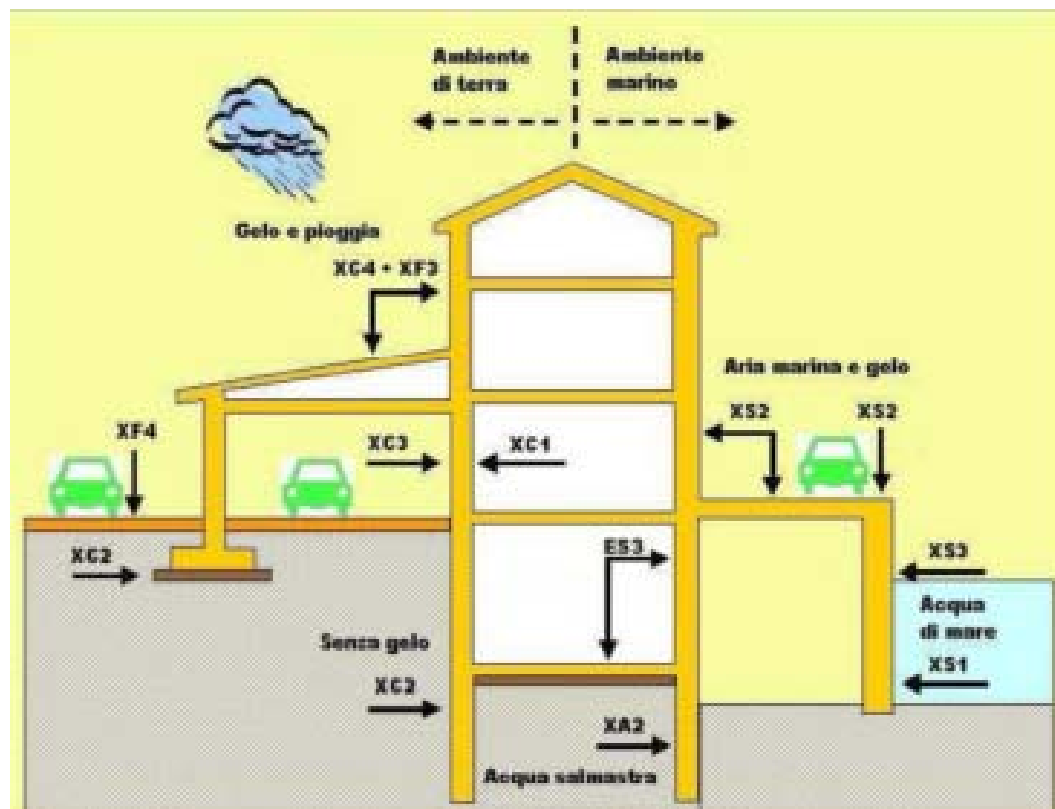

Primjer nedovoljnog zaštitnog sloja - karbonatizacija

Primjer nedovoljnog zaštitnog sloja – utjecaj klorida

Primjer određivanja razreda izloženosti

- Što je zaštitni sloj
- Čemu služi zaštitni sloj
- Iz kojih uvjeta se određuje debljina zaštitnog sloja
- Kako se izračunava nazivna debljina zaštitnog sloja (izraz)
- Kako se izračunava minimalna debljina zaštitnog sloja (izraz)
- O čemu ovisi najmanji zaštitni sloj zbog prionjivosti
- Opisati kako se određuje $c_{min,dur}$
- Što je $D_{c_{dev}}$ i kako se određuje
- Ukratko opisati postupak proračuna debljine zaštitnog sloja
- Čime se osigurava izvedba proračunatog zaštitnog sloja
- Što su snopovi šipki
- Kako se proračunava zamjenski promjer
- Kako se proračunava granična prionjivost (izraz)
- Nabrojati dobre uvjete prionjivosti